

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

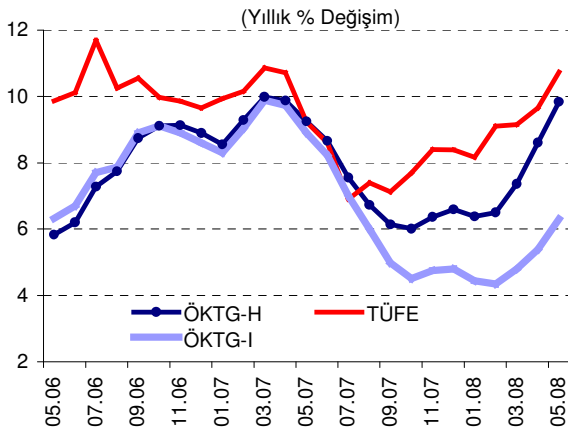
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2008

ÖZET...

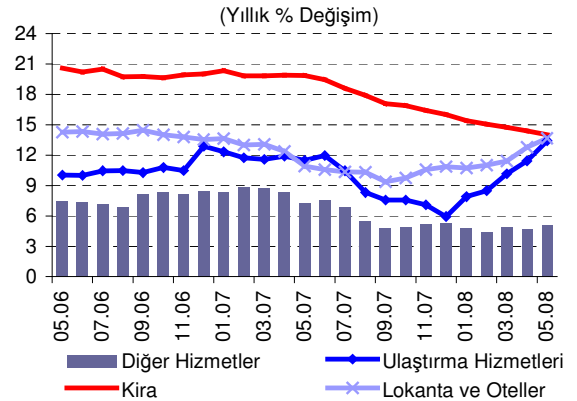
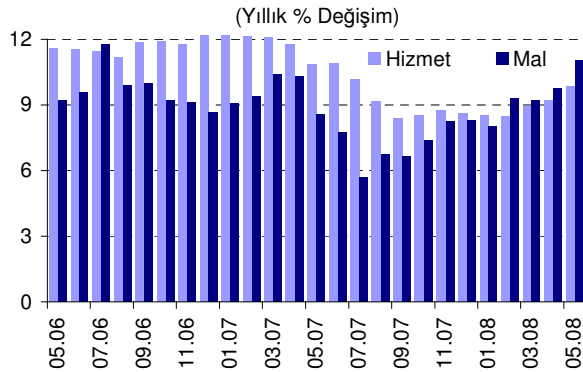
Mayıs ayında tüketici fiyatları yüzde 1,49 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 10,74'e yükselmiştir. Bu yükselişte gıda ve petrol fiyatlarındaki artışların devam etmesi ile döviz kuru hareketlerinin gecikmeli etkileri belirleyici olmuştur. Mayıs ayı itibarıyla yıllık enflasyonun 7 puanlık kısmı gıda ve enerji fiyatlarındaki artıştan kaynaklanmıştır. Kira enflasyonu istikrarlı düşüş eğilimini korurken gıda ve enerji fiyatlarındaki olumsuz gelişmelere paralel olarak yemek hizmetleri ile ulaştırma hizmetleri fiyatlarının yıllık artış oranı yükselmeye devam etmiştir. Döviz kurunun gecikmeli yansımaları ve arz şoklarının ikincil etkileriyle temel enflasyon göstergeleri de yukarı yönlü bir hareket sergilemiştir. Yıllık enflasyonun önümüzdeki aylarda baz etkisinin katkısıyla yüksek seyirini koruyacağı tahmin edilmektedir. Yılın son çeyreğinden itibaren ise enflasyonun kademeli olarak düşüş eğilimine girmesi beklenmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

TÜFE'nin Mayıs ayında yüzde 1,49 oranında artmasıyla, tüketici fiyatları yıllık enflasyonu yüzde 10,74 olarak gerçekleştirmiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKYG-H endeksinin yıllık artış oranı yüzde 8,61'den yüzde 9,84'e; bu endeksten işlenmiş gıdanın dışlanması ile elde edilen ÖKYG-I göstergesinin yıllık artış oranı ise yüzde 5,39'dan yüzde 6,30'a yükselmiştir. Bu artışta temel olarak enerji ve gıda fiyatlarının ikincil etkileri ile döviz kurunun gecikmeli yansımaları belirleyici olmuştur.

Mayıs ayında mal grubu fiyatları yüzde 1,64, hizmet grubu fiyatları yüzde 1,05 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon, hizmet grubunda yüzde 9,86'ya, mal grubunda ise yüzde 11,02'ye yükselmiştir.

Gıda ve enerji fiyatlarında süregelen yüksek artışlar Mayıs ayında hizmet fiyatları üzerinde etkili olmuş, ulaştırma hizmetleri fiyatları yüzde 1,79 oranında artarken, yemek hizmetleri fiyatlarındaki artış yüzde 1,82 olarak gerçekleşmiştir. Son üç aylık dönemde sırasıyla yüzde 5,07 ile 5,02 oranında artan yemek ve ulaştırma hizmetleri fiyatları, aynı dönemdeki hizmet grubu yıllık enflasyonundaki artışın da temel belirleyicisi olmuştur.

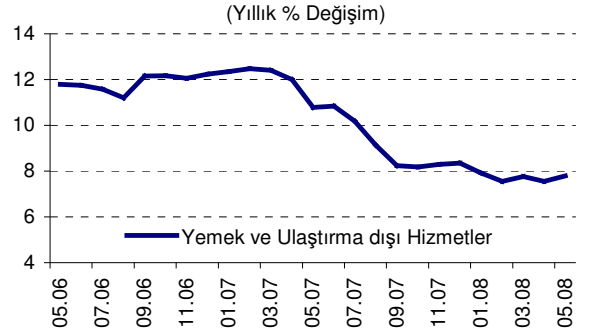
MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

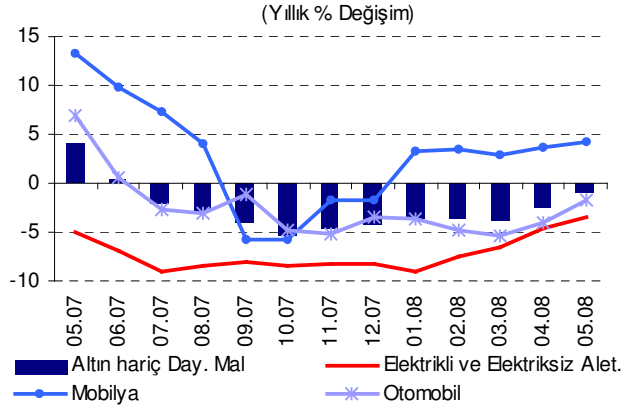
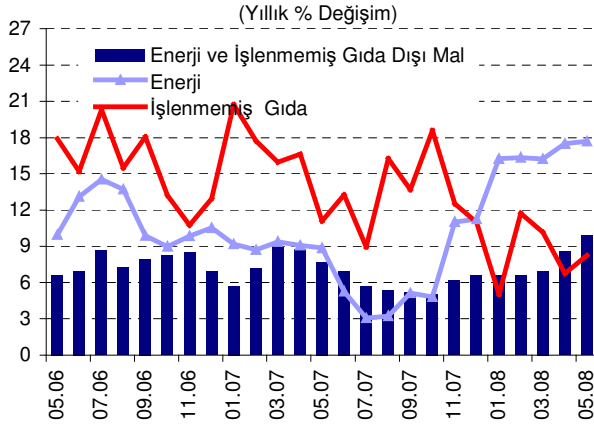
4 Haziran 2008

Diğer taraftan, ulaştırma ve yemek hizmetleri dışındaki hizmet fiyatlarında olumsuz bir seyir gözlenmemektedir. Özellikle, kiranın yıllık artış oranı Mayıs ayında da gerilemeye devam etmiş ve bu alt kalemin enflasyonundaki düşüş son bir yıl içinde yaklaşık 6 puana ulaşmıştır.

Mayıs ayında akaryakıt fiyatlarındaki yüzde 2,58'lik artışın etkisiyle enerji grubu yıllık enflasyonu yüzde 17,70 seviyesine yükselmiştir. Önümüzdeki dönemde otomatik fiyatlandırmaya geçilmesinin gündemde olması, enerji grubu fiyatlarının yıllık artış oranının yüksek seviyelerde seyretmeye devam edebileceğine işaret etmektedir.

Enerji ve işlenmemiş gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu yüzde 9,90'a yükselmiştir. İşlenmiş gıda başta olmak üzere, giyim-ayakkabı ile dayanıklı mal grubu yıllık enflasyonlarındaki artışlar bu yükselişte etkili olmuştur. Giyim fiyatlarının yıllık artışı, döviz kuru gelişmelerinin gecikmeli etkileriyle son üç ayda 3,1 puan yükselerek yüzde 4,62'ye ulaşmıştır.

Mayıs ayında dayanıklı mal grubu (altın hariç) fiyatlarındaki artış yüzde 1,48 olarak gerçekleşmesine rağmen yıllık bazda halen düşüş kaydedildiği gözlenmektedir. Otomobil ile elektrikli ve elektriksiz aletler grubu fiyatları aylık bazda sırasıyla yüzde 0,52 ve 0,81 oranında artarken yıllık bazda bakıldığında gerileme göstermiştir. Öte yandan, mobilya fiyatları aylık olarak yüzde 5,20 oranında yükselmiş ve bu grubun ilk beş aylık artışı yüzde 10,5'e ulaşmıştır. Altın fiyatları ise Mayıs ayında yüzde 6,16 oranında gerilemiştir.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

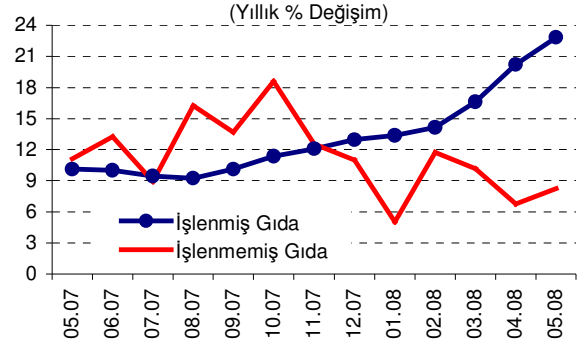
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2008

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Mayıs 2008	Mayıs 2007	Mayıs 2008	Mayıs 2007
TÜFE	1,49	0,50	10,74	9,23
1. Mallar	1,64	0,51	11,02	8,59
Enerji	0,77	0,58	17,70	8,85
İşlenmemiş Gıda	-2,10	-3,48	8,26	11,09
Enerji ve İşlenmemiş Gıda Dışı Mallar	3,05	1,79	9,90	7,72
Dayanıklı Mallar	0,75	-0,22	1,08	2,01
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	1,48	0,08	-1,03	4,02
Yarı Dayanıklı Mallar	3,97	3,55	11,44	8,48
Dayanısız Mallar	0,29	-1,30	13,35	10,34
2. Hizmetler	1,05	0,49	9,86	10,85
Kira	0,85	1,18	14,02	19,88
Lokanta ve Oteller	1,66	0,86	13,67	10,92
Ulaştırma Hizmetleri	1,79	0,03	13,41	11,50
Diğer Hizmetler	0,59	0,15	5,11	7,27

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Mayıs ayında işlenmemiş gıda fiyatları mevsimsel hareketlerin etkisiyle yüzde 2,10 oranında azalmıştır. Taze sebze fiyatlarında yüksek oranlı gerilemelere karşın et, pirinç ve bakliyat ürünleri gibi diğer işlenmemiş gıda kalemlerinde gözlenen belirgin fiyat artışları ile grup yıllık enflasyonu yüzde 8,26'ya yükselmiştir.

İşlenmiş gıda ürünlerinde gözlenen yüksek fiyat artışları Mayıs ayında da sürmüştür. Aylık bazda yüzde 2,33 oranında artan grup fiyatlarında yıllık enflasyon yüzde 22,83'e yükselmiştir. Bu gelişmede, yıllık enflasyon oranları sırasıyla yüzde 28,61 ile yüzde 53,66 seviyelerine ulaşan ekmek ve tahıl ürünleri ile katı ve sıvı yağlar kalemleri belirleyici olmuştur. Grup yıllık enflasyonunda kısa dönemde baz etkisi nedeniyle artış beklenmektedir.

...ÜFE...

Mayıs ayında üretici fiyatları yüzde 2,12 oranında artarken, yıllık ÜFE enflasyonu yüzde 16,53'e yükselmiştir. Üretici fiyatlarında görülen artışın 0,67 puanı tarım ürünleri, 1,45 puanı ise sanayi ürünleri fiyatlarında görülen yükselişten kaynaklanmıştır. Tarım fiyatlarında aylık bazda gözlenen yüzde 3,49 oranındaki artışta, Mayıs ayında endekse giren yeni mevsim meyve ve sebzelerinin fiyatlarında gözlenen yüksek oranlı artışlar etkili olmuştur.

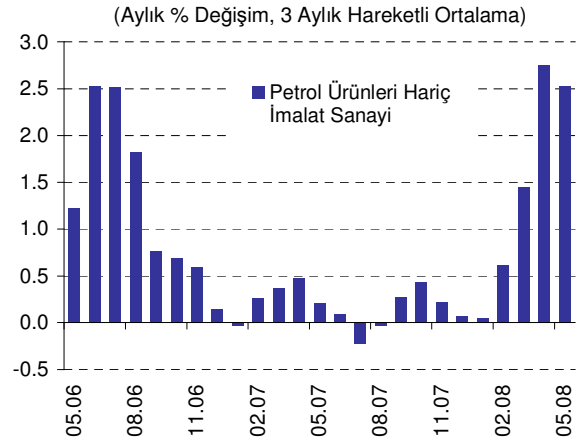
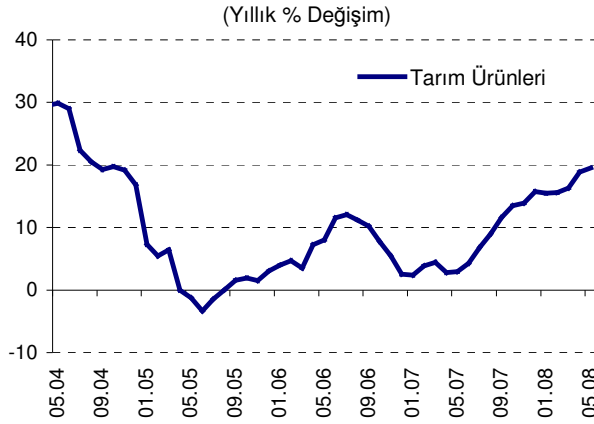
Mayıs ayında petrol ürünleri fiyatları yüzde 8,27 oranında yükselirken, petrol ürünleri hariç imalat sanayi fiyatları yüzde 0,87 oranında artmıştır. Ana metal sanayi fiyatlarında Ocak ayından bu yana görülen yüksek oranlı artış eğilimi Mayıs ayında da devam etmiş ve sektör fiyatları geçen aya göre yüzde 6,60 oranında artmıştır.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

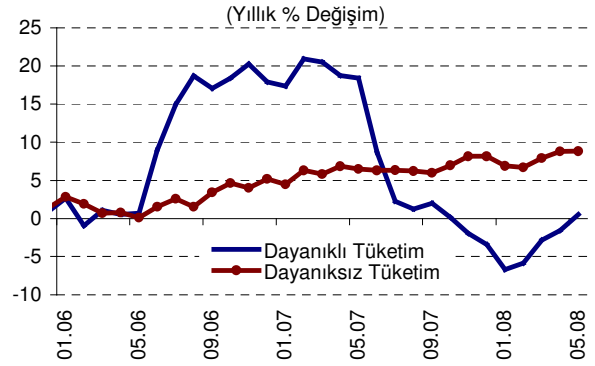
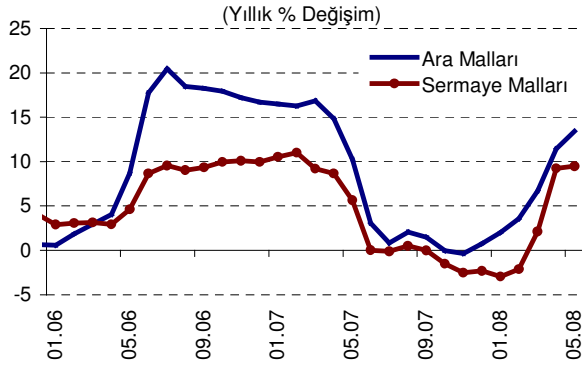

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2008

Üretici fiyat endeksi MİGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Mayıs ayında dayanıksız tüketim malları ve sermaye mallarının fiyatlarında düşüş gözlenirken, diğer kalemlerin fiyatlarının yükselmeye devam ettiği görülmektedir. Ara malları fiyatlarındaki artışta ana metal sanayi fiyatlarındaki yükseliş belirleyici olmaya devam ederken, dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki artışta mobilya fiyatlarındaki yükseliş etkili olmuştur. Diğer taraftan, tekstil ve giyim ürünleri fiyatlarındaki düşüşlerin dayanıksız tüketim malları fiyatlarını aşağı çektiği görülmektedir.

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Haz.07	Tem.07	Ağu.07	Eyl.07	Eki.07	Kas.07	Ara.07	Oca.08	Şub.08	Mar.08	Nis.08	May.08	Oca-May*
Ara Malları Fiyatları	-0,13	-0,63	0,72	0,06	-1,13	-0,64	0,53	1,18	1,66	4,30	4,90	2,03	14,82
Sermaye Malları Fiyatları	-0,93	-0,27	0,43	-0,22	-0,59	-0,64	0,75	0,44	1,23	2,84	6,71	-0,42	11,11
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-0,46	-2,02	1,01	0,23	-0,02	-1,17	-1,90	-2,00	0,90	2,74	0,75	2,60	5,01
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,20	0,13	0,13	2,13	1,88	0,84	0,14	-1,15	1,63	0,86	2,08	-0,33	3,10
Enerji Fiyatları	-1,36	1,84	2,68	-0,32	-2,94	6,68	-0,86	0,60	7,74	7,85	8,56	5,29	33,60

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*5 aylık birikimli artış.

...TABLOLAR

Mayıs Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	1,49	10,74	0,50	9,23
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,63	0,25	15,69	-1,66	10,64
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,00	0,01	6,86	0,01	10,18
Giyim ve Ayakkabı	8,07	11,99	4,62	11,35	6,67
Konut	16,60	0,41	15,26	0,37	12,83
Ev Eşyası	7,42	2,10	5,37	1,85	12,42
Sağlık	2,54	0,06	-0,46	0,08	5,07
Ulaştırma	12,59	1,57	9,67	0,11	8,10
Haberleşme	4,30	-0,04	-0,54	-0,24	0,30
Eğlence ve Kültür	2,81	1,58	2,66	-1,78	3,98
Eğitim	2,24	0,91	6,69	0,41	7,92
Lokanta ve Oteller	5,64	1,66	13,67	0,86	10,92
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,16	-0,82	9,71	-0,70	2,66

Kaynak: TÜİK

Mayıs Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	2,12	16,53	0,39	7,14
Tarım	19,84	3,49	19,51	2,90	2,95
Sanayi	80,16	1,79	15,83	-0,17	8,19
Madencilik	1,62	2,66	23,64	0,88	10,12
İmalat	73,33	1,87	15,26	0,14	7,65
Enerji	5,21	0,60	21,17	-4,31	14,95

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.